

tisku. Znalost hospodářského života, rozhled a prohloubení vzdělání mohou značně zmírniti nebezpečí sociálních zápasů.

Dne 26. dubna 1928 přednášel švýcarský továrník Theod. Tobler »O výrobě a hospodářství ve znamení nové doby, čili o podnikateli a o jeho zaměstnancích«. Přednášející zmínil se nejprve o důležitosti lidské práce pro celý hospodářský život a pro existenci všeho lidstva a probral pak vývoj výroby od nejstarších dob až do dnešních dnů. Ze změny dřívějšího rodinného poměru mezi tovaryšem a jeho zaměstnavatelem v poměr mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci za hromadné výroby vysvětluje rozpory mezi kapitálem a prací. Za spravedlivý požadavek dělnických tříd uznává nejen zkrácení pracovní doby, nýbrž i snahu o zvýšení mzdy, která dle jeho soudu neodpovídá hodnotě vykonané práce. Pojednává pak o možnosti zvýšení pracovní intenzity a síly konsumu a upozorňuje, že vysoké mzdy zvýší vůli k práci a radost k práci. Postavení podnikatelovo za této situace je velmi zodpovědné a podnikatel má si býti této skutečnosti vědom. Místo toho však dovolávají se zaměstnavatelé ochrany a pomoci a spoléhají na jiné prostředky z venčí. Přednášející zmínil se také o různých sociálních opatřeních, která učí ve svých vlastních továrnách, jako na příklad o fondu pro emisi prioritních akcií a obligací, o odpovědném sociálním sekretáři, o účasti zaměstnanců na čistém zisku atd. Konečně upozornil také na neudržitelnost názorů, že sociální pojištění ohrožuje v pojištění smysl odpovědnosti; prohlásil naopak, že vědomí pojištěnce o svém zapotřebí a zabezpečení proti různým rizikům je podkladem a vzpruhou pro chuť k práci.

Dr. Jindřich.

»Povážlivý zjev«. Takto — a plným právem — nadepsalo květnové číslo »Právnicka« stížnost, jak některé listy denní komentovaly nález nejv. správního soudu o jazykovém nařízení, kdy dokonce se opovážlivě žádalo, aby předseda jazykového senátu nebo přímo prezident nejv. soudu se vzdal své hodnosti. Tento nízký názor na soudcovskou nezávislost odrazil i trefně prof. Weyr a Hoetzel z »Lidových novinách« a také »Právnick« správně k němu dodává: »Každé rozhodnutí soudní můžete věcně kritisovati ale chraňte se, probůh, nemáte-li důkazů, šíření proti soudcům podezírání ze stranictví... volati po potrestání za to, že rozhodli tak, jak se vám nezamlouvá. Tím vnášíte do lidu neúctu, podkopáváte důvěru v ně...« — Žel, že hned za tímto komentářem, který jistě podepíšeme všichni, následuje článek, nadepsaný »Iemno v soudnictví«. Uvádí se tam případ, který se stal 24. dubna t. r. u okr. soudu na Král. Vinohradech (ba dokonce s citací síně i čísla spisu!), v němž se líčí případ, který snad i juristicky by byl zajímavý: Nějaká matka čtyřletého dítěte, jehož manželský otec ujel do ciziny a tam se znovu oženil, což mu vyneslo stíhání pro bigamii, učinila u soudu návrh, aby její manžel byl jednak zbaven moci otcovské a jednak aby byl přidržen k plnění svých otcovských povinností ke svému dítěti. Teprve po uplynutí několika měsíců byla předvolána k soudu a tam (podle »Právnicka«) poučena takto: »Obojí nárok si vlastně odporuje, buď budete trvati na tom, aby otec byl zbaven otcovské moci, pak ale se stává vůči dítěti jako by cizím a není povinen o dítě se vůbec starati, zejména přispívati na jeho výživu. Anebo Vám jde hlavně o tento příspěvek a pak musíte nárok na zbavení otcovské moci vzíti zpět; máte na vybranou. Matce (citujeme dále podle »P.«) sice nešla tato »právníká« argumentace dobře na rozum, ale k námitkám nebylo jí dopřáno času (to nervosní »tak rychle, rychle, nemám čas«, a. p. není právě povzbuzující) — a tak, poněvadž by se příspěvku na výživu dítěte nechtěla navždy vzdáti, podepsala prohlášení, že bere svůj nárok (patrně asi rozuměj na zbavení moci otcovské. Pozn red.) zpět (správněji »podepsala něco, co jí bylo předloženo«). Tím je tato věc pro soud vyřízena....«

Ponechávající zodpovědnost za celý případ zprávě, resp. zpravodajství »Právnicka«, máme ze to, že takovéto případy jsou nejspíše s to, aby podlomily důvěru a úctu k soudům, a tak stávaly se vlastně

příčinou, že nesoudná veřejnost a valná část žurnalistiky vztahuje pak obdobně takovéto počínání i na ostatní případy a nesmíme se divit, vrhnou-li i podivný reflex dokonce na tribunál nejvyšší. Čili bylo by možno znovu opakovati totéž, co kdysi vyřkla resoluce Svazu soulcovského, že je nutno nejprve hledat chyby své vlastní a je opravovat, neboť náprava jako všechny reformy musí přijít nejprve od osob samotných.

Jedenáctá konference práce konala se ve dnech 30. května až 16. června t. r. v Ženevě. (Podrobnou zprávu o všech schůzích zasedání jakož i texty všech návrhů a usnesení přináší *Informations Sociales* vol. XXVI. no. 10—13.) Z 55 členů mezinárodní organizace práce zúčastnilo se zasedání 42 států 136 delegátů a 184 technickými poradci; tyto cifry o účasti stávají se téměř konstantními. (Loňské X. konference se zúčastnilo 42 států (z 55), 139 delegátů a 184 poradců; viz Všehrd IX. str. 51.) Vláda turecká, jež není členem organizace, vyslala svého oficiálního delegáta jako pozorovatele. Zahajovací proslov předsedův konstatuje potěšitelný vzrůst ratifikací usnesení konference, třebaže se neděje takovým tempem, jak by si bylo přáti. Ve skutečnosti jsou pak zkušenosti s prováděním těchto konvencí dosti špatné, neboť členské státy sice konvence ratifikují, ale nepřizpůsobují jim své zákonodárství tak, jak se zavázaly. Proto se XI. konference jednomyslně usnesla na resoluci, jež podrobněji vykládá článek 408. mírové smlouvy versailleské. Konvence mezinárodní organizace práce jsou mírovými smlouvami, podléhajícími všem ustanovením mezinárodního práva. Členské státy se ratifikací zavazují k jejich provádění, pokud se to nepřiči článku 421 (nemožnost aplikace, příliš odlišné místní poměry). V důsledku toho musí uvést své zákonodárství v soulad s těmito konvencemi, jakmile byla ratifikace podle čl. 406 zapsána v sekretariátu Společnosti národů. Jisto jest, že k tomuto usnesení byla konference nucena, neboť nemohla přejíti mlčením skutečný stav, třebaže jeho příčiny byly různé. Zpráva komise tu uvádí okolnost, že některé státy snad chtěly svou ratifikací projevit mezinárodní organizaci práce jen svou důvěru a podporu nebo snad jim v pozdějším přizpůsobení zákonů zásadám konvence zabránil nepředvídaný vývoj hospodářských poměrů. Buď jak buď, mezinár. organizace práce jest v zájmu své vážnosti a snad i existence povinna brániti tomu, aby ratifikace jejich usnesení se nestala pouhou formalitou.

V rozpravě o obvyklé obsáhlé zprávě, kterou každoročně ředitel mezin. úřadu práce podává konferenci, byla také nadhozena otázka revise některých smluv. Zejména britská vládní delegace položila požadavek revise úmluvy o osmihodinové pracovní době. Správní rada mezinárodního úřadu práce byla pověřena studiem této choulostivé otázky. (Srovnej též Všehrd VIII str. 148.)

Na programu konference byly dvě hlavní otázky: metody pevného stanovení minimálních mezd a předcházení úrazům. Podle nově přijatých ustanovení jednacího řádu musí každá věc býti prodiskutována ve dvou zasedáních, než lze učiniti o ní usnesení. Prve jmenovaná otázka jest již po druhé na programu konference, druhá poprvé a byla předmětem jen povšechné rozpravy. V otázce této byli vládní, zaměstnavatelští i dělničtí delegáti zajedno v názoru, že jest nutné společné úsilí k zamezení úrazům, jež bývají příčinou bídy a utrpení i ztrátou pro průmysl. Avšak ohledně prostředků, kterými se má těmto úrazům čeliti, projevila se velká různost mínění. Skupina vládních delegátů, k nimž se klonili též delegáti zaměstnavatelští, stála na stanovisku, že stačí pouhá resoluce konference, již se doporučí zlepšení a zdokonalení průmyslových nástrojů. Naproti tomu delegáti hlavně dělničtí uznávali sice význam tohoto dobrovolného úsilí, viděli však právem hlavní oporu jen v zákonné úpravě této otázky, již by bylo nařízení určitých minimálních bezpečnostních opatření, a žádali, aby byla k tomu cíli usnesena konvence.

O metodách pevného stanovení minimálních mezd byla usnesena konvence, již se členské státy zavazují k stanovení a zachování me-